

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

“ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR MEROSINING SHARQ DAVLATCHILIGI VA MADANIYATI RIVOJIDA TUTGAN O‘RNI”

mavzusidagi III xalqaro ilmiy-nazariy va
amaliy anjuman materiallari

2026-yil 12-fevral

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI
VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

O‘ZBEKISTON YOZUVCHILAR UYUSHMASI

BOBUR NOMLI XALQARO JAMOAT FONDI

**ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR
MEROSINING SHARQ DAVLATCHILIGI VA
MADANIYATI RIVOJIDA TUTGAN O‘RNI**

III xalqaro ilmiy-nazariy va amaliy anjuman materiallari

Toshkent – 2026

O‘ZBEK TILIDA OMONIMIYA. OMOFON VA PARONIMLAR TAHLILI

HOMONYMY IN THE UZBEK LANGUAGE: AN ANALYSIS OF HOMOPHONES AND PARONYMS

Abjalova Manzura Abdurashetovna,

Filologiya fanlari doktori (DSc),

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti professori

E-mail: abjalova.manzura@gmail.com

ORCID: 0000-0002-1927-2669

DOI: [10.52773/tsuull.conf.2026./TELT3677](https://doi.org/10.52773/tsuull.conf.2026./TELT3677)

Annotatsiya. *Mazkur maqolada o‘zbek tilidagi omonimiya hodisasi lingvistik nuqtayi nazardan tahlil qilinadi. Tadqiqotda omonimiyaning mohiyati ochib berilib, uning o‘zbek tilida leksik omonimiya, nutqiy omonimiya, affiksial omonimiya, frazeologik omonimiya, turg‘un birikma va so‘z birikmasi omonimiyasi, turg‘un birikma va gap omonimligi mavjudligi misollar bilan berildi, shuningdek, omonimiyaning sof omonimlar va shartli omonimlardan omograf, omoshakl va omofon turlari izchil yoritildi. Xususan, omofon va paronim tushunchalarining fonetik, semantik hamda funksional farqlari qiyosiy tahlil asosida ko‘rsatib berildi. Maqolada omonimik birliklarning nutqdagi o‘rni, ularning kommunikativ jarayonga ta’siri hamda til me’yorlari bilan bog‘liq masalalar yoritilgan. Tadqiqot natijalari o‘zbek tilshunosligida omonimiya muammosini yanada chuqurroq o‘rganish, shuningdek, leksikografiya va ta’lim amaliyotida foydalanish uchun muhim ilmiy ahamiyat kasb etadi.*

Kalit so‘zlar: *omonimiya, omonimiya turlari, omograf, omoshakl, omofon, paronim.*

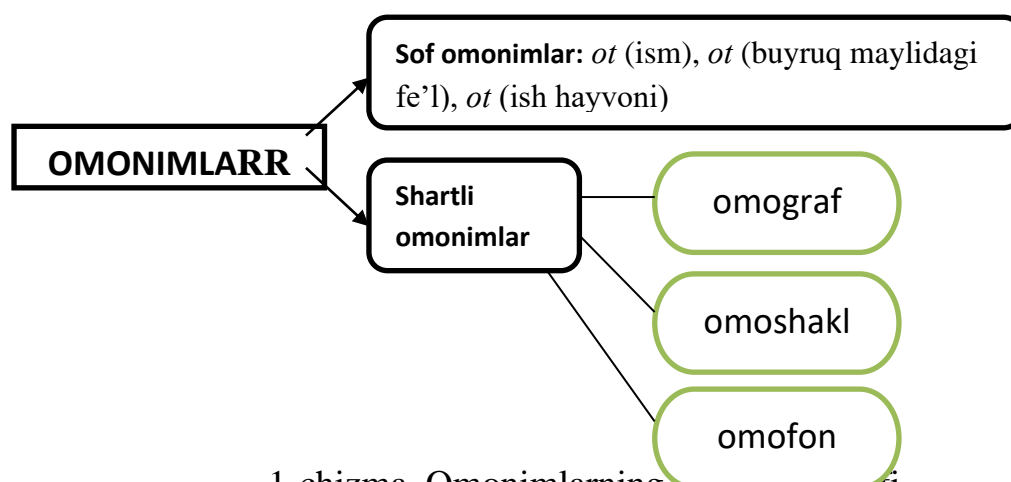
Annotation. *This article analyzes the phenomenon of homonymy in the Uzbek language from a linguistic perspective. The study elucidates the essence of homonymy and, with illustrative examples, identifies its manifestations in Uzbek, including lexical homonymy, contextual (speech) homonymy, affixal homonymy, phraseological homonymy, homonymy between fixed expressions and word combinations, as well as homonymy between fixed expressions and sentences. Furthermore, the types of homonymy – namely absolute (proper) homonyms and conditional homonyms, including homographs, homoforms, and homophones – are systematically described. Particular attention is paid to a comparative analysis of the phonetic, semantic, and functional differences between homophones and paronyms. The article also discusses the role of homonymic units in discourse, their impact on the communicative process, and issues related to linguistic norms. The findings of the study are of significant scholarly value for*

further in-depth research on homonymy in Uzbek linguistics and for practical application in lexicography and language education.

Keywords: *homonymy, types of homonymy, homograph, homoform, homophone, paronym.*

Kirish. Ma'lumki, omonim so'zlar shakli bir xil, ammo semantikasi turfa xil bo'lgan leksik birliklar hisoblanadi.

Omonimlar, umumiy holatda quyidagicha tasniflanadi:

1-chizma. Omonimlarning umumiy tasnifi.

Omonimiyani yuzaga keltiruvchi mezonlar:

- 1) yozuvdagi bir xillik (aynanlik);
- 2) grammatik aynanlik
- 3) talaffuzdagi aynanlik (o'xshashlik emas).

Ham aytilishi (bunda muayyan unli tovush yo'g'on yo ingichka talaffuz qilinmasligi kerak), ham yozuvi aynan, ya'ni bir xil bo'lgan so'zlar **sof omonimlar** deyiladi. Ularga, asosan, internatsional yo o'zlashma bo'lmagan so'zlar aynanligi misol bo'la oladi. Masalan, *uch* (son) *uch* (II shaxs birlikdagi buyruq mayli fe'li), *uch* (biror narsaning tugallangan qismi); *qo'sh* (juft), *qo'sh* (II shaxs birlik, buyruq maylidagi fe'li), *qo'sh* (yer haydash jamlamasi) kabi.

Shartli omonimlar muayyan xususiyatlari, jumladan, 1) talaffuzi; 2) grammatik shaklning birikishi natijasida so'zshaklning boshqa so'z bilan bir bo'lib qolishi; 3) yozilishi (nutq tovushlarining yo'g'on yoki ingichka talaffuzi bilan farqlansa-da) bo'yicha aynanlikka ega bo'lishidan yuzaga keladi. Shu bois ular nutqiy omonimlar ham hisoblanadi. Ular ushbu uch xususiyatga ko'ra uch turga bo'linadi.

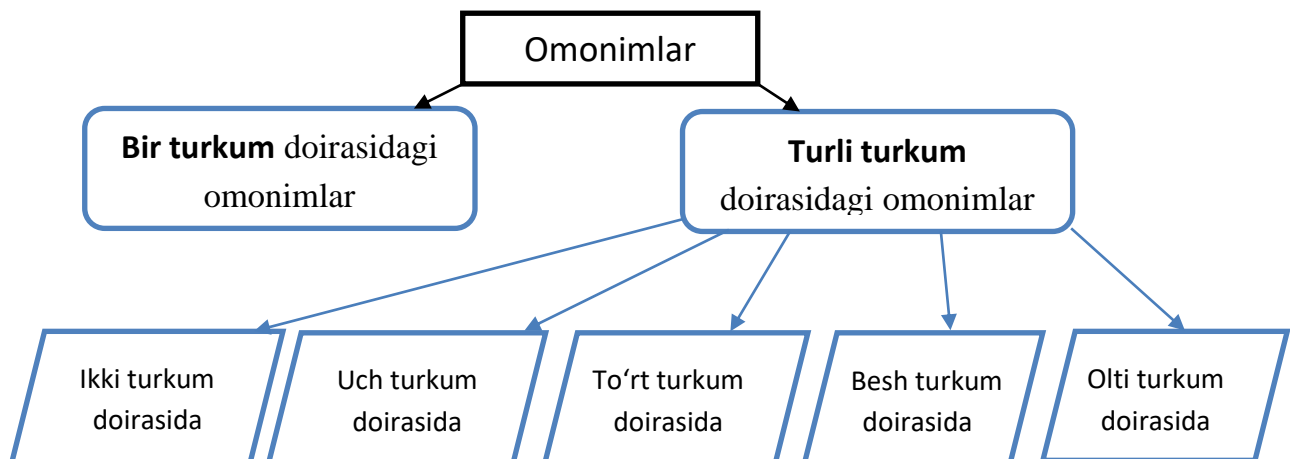
1. Omograflar – yozilishi bir xil, ammo talaffuzda biroz farqlanishga ega so'zlar. Omograflar, asosan, urg'u bilan va undosh tovushlarning yo'g'on-ingichka talaffuz qilinishi bilan farqlanadi. Omograflarning katta qismi o'zlashmalar hisobiga yuzaga keladi. Masalan, *atlas* (milliy mato turi), *atlas* (xaritalar to'plami); *agrotexnik* (agrotexnika bo'yicha mutaxassis), *agrotexnik* (agrotexnikaga oid, shunga asoslangan); *o't* (organizmdagi pufak; o' tovushi

ingichka talaffuz qilinadi), *o't* (buyruq maylidagi II shaxs fe'li; *o'* tovushi o'rtacha yo'g'onlikda talaffuz qilinadi), *o't* (olov; *o'* tovushi yo'g'on talaffuz qilinadi)

2. Omoshakllar – leksemaning muayyan affiks turini biriktirib olgan shakli boshqa so'z bilan bir bo'lib qolgan nutqiy shakllar. Masalan, *tortma* (mebel qismi), *tortma* (tortmoq fe'lining inkor shakli); *terma* (saralangan), *terma* (termoq fe'lining inkor shakli); *terim* (mavsum nomi), *terim* (menga tegishli ter) kabi.

3. Omofonlar – talaffuzi, aytilishi bir xil (aynan), ammo yozilishida biroz, ma'nosi butunlay farqlanish mavjud shakllar. Masalan: *urush* (jang), *urish* (harakat nomi-urmoq), *bukun* (bugun), *bu kun* (o'sha kun) kabi. Omofonlar, ayrim manbalarda aytilganidek, aynan paronimlar emas. Hatto ayrim adabiyotlarda omofonlar deya paronimga oid misollar keltirilgan. Bu ikki lingvistik hodisa o'zaro farqlanadi. Bu haqda maqola so'ngida misollar bilan tushuntirildi.

Omonimlarning so'z turkumi bo'yicha tasnifi (2-chizma):

2-chizma. Omonimlarning so'z turkumlari bo'yicha turlari.

O'zbek tilida quyidagi birliklarning omonimlari mavjud:

1. Leksemalar omonimligi – leksik omonimiya.
2. Leksema va so'zshakl omonimligi – aralash (nutqiy) omonimiya.
3. Affikslar omonimligi – affiksial omonimiya.
4. Iboralar omonimligi – frazeologik omonimiya.
5. Turg'un birikma va so'z birikmasi omonimiyasi.
6. Turg'un birikma va gap omonimligi.

Yuqoridagi olti xil omonimlikning leksimalar, affikslar va frazeologik birliklar orasidagi omonimlik – til omonimiyasi, so'zshakl, birikmalar va gaplarning ham aynanligi bo'yicha turlari nutq omonimiyasi hisoblanadi.

1. **Leksemalar omonimligi** – shakldoshlik so'z asosida bo'ladi, ya'ni muayyan so'z bir so'z turkumi yoki bir necha turkumga mansub ma'no beradi. Masalan:

ot
Avval *birliklarni*, keyin *o'nliklarni* qo'shamiz.
ot
Kuch – *birlikda*.

modal
Su**vo**r joyda hayot bor. Ruchka**ng** bo**rm**i?
hisob so'z
Bir necha *bo*r taklif yubordim.

ot
Og'irlik birliklari. Til birliklari

ot
Bor – kimyoviy element.
fe'l
Ishga b o r m o q. Maktabga b o r m o q.

Birinchi ustunda “birlik” so‘zi bir so‘z turkumi doirasida omonim hisoblanadi: 1) o‘ngacha bo‘lgan butun son; grammatik ko‘plik aksi (ot); 2) birlashish, hamjihatlik (ot); 3) bir turdagi miqdorlarni o‘zaro baholash uchun qabul qilingan o‘lchov; til qurilishiga xos termin (ot).

Ikkinchi ustunda “bor” so‘zi ikki xil turkumga mansub shakldoshlikni yuzaga keltirgan: 1) mavjud (modal); 2) marta, daf‘a, bora (hisob so‘z)

2. **Qo‘shimcha omonimligi** – muayyan qo‘shimcha vazifasiga ko‘ra qo‘shimchalarning turli guruhiga mansub bo‘ladi. Masalan:

-ki	<i>ko‘chki, tepki, turtki ustki, ichki, kechki</i>	(ot yasaydi) (sifat yasaydi)
-(i)ng	<i>uying, kitobing, ishing ko‘ring, boring, tayyyorlang</i>	(shakl yasaydi: sintaktik mun.shakli – egalik qo‘shimchasi) (shakl yasaydi: sintaktik mun.shakli – shaxs-son qo‘shimchasi)

3. **Ibora omonimligi** – shakli, ya‘ni tuzilishi bir xil, ammo semantikasi turlicha bo‘lgan frazeologik birliklar.

qattiq shovqin soldi uyini <i>boshiga ko‘tarmoq</i>	yuksak darajada izzat-hurmat qildi onasini <i>boshiga ko‘tarmoq</i>
--	--

4. **Gap omonimligi** – muayyan gap ifoda maqsadi yoki mazmuniga ko‘ra farqlanadi.

darak gap Ishni bajarmadim.	so‘roq gap Ishni bajarmadim?
--------------------------------	---------------------------------

Rus tilida omonimlik turlarida so‘zlarning turkumligi bo‘yicha omonimlik, morfologik omonimlik va leksik omonimlik farqlanadi [Poroxnin, 2013: 168-174]. E‘tiborli jihati shundaki so‘zlarni morfologik va leksik omonimligi bo‘yicha guruhlanishi tabiiy tilni qayta ishlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Morfologik omonimlikda bir turkumga mansub bo‘lgan shakldosh so‘zlar lemma (asosi)si turlicha, ammo muayyan shakllaridagina omonimlikni yuzaga keltiruvchi so‘zshakllar e‘tiborga olinadi. Masalan:

lemmasi <i>ter</i> terim – mening terim	lemmasi <i>terim</i> terim – hosil
---	--

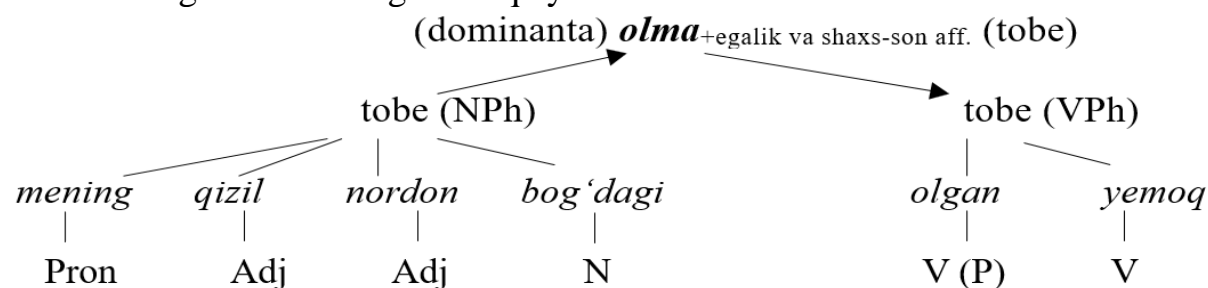
(-im egalik qo'shimchasi: I shaxs, birlik)

Leksik omonimlikda bir lemmaga mansub so'z turli ma'nolarni beradi:

<p>ot</p> <p>bog' – to'dalab bog'langan holat</p> <p>ot</p> <p>bog' – o'simlik va daraxtlar ko'p ekilgan joy</p>	<p><i>Bog'lamoq, bog'lam. B i r b o g ' p i y o z</i></p> <p><i>bog'-rog', bog'-bo'ston;</i> <i>Uzumini ye, b o g ' i n i s u r i s h t i r m a.</i></p>
--	--

Omonimshakllarning morfologik va leksik guruhlanishi matnlarni qayta ishlovchi dasturiy ta'minot va tizimlarda lemmatizatsiya va stemming jarayonlari uchun muhim sanaladi. Har ikki texnologiya so'z yoki so'zshaklning asosini topishga yo'naltirilgan bo'lib, avtomatik morfologik tahlilda muhim ahamiyat kasb etadi.

Omonim so'zlarni avtomatik aniqlashda tobe bog'lanish va semantik valentlik muhim ahamiyatga ega. Shu boisdan amaliy leksikologiyada NLP masalalarini hal etishda omonimlarning semantik birikuvchilari yoki til korpuslari yordamida ularning kollokatsiyalarini aniqlash talab qilinadi. Masalan, quyidagi chizmada olma (meva)ning o'ng va chap bog'lanuvchi leksik birliklari yordamida dastur uning meva ekanligini aniqlaydi:

PARONIMLAR. Chiroyli so'zlash, ta'sirchan gapirish va to'g'ri yozish – ma'naviy qadriyatlarning alohida ahamiyatga ega bo'lgan turi. Yoqimli, shirali, bejirim so'zlash va yozish tinglovchi va o'quvchining ham, so'zlovchi va yozuvchining ham ma'naviyatini ko'rsatuvchi qadriyatdir. Nutqqa ifodaviylik, go'zallik, ta'sirchanlik baxsh etadigan lisoniy omillardan biri paronimlardir.

Paronim so'zi tarkibidagi yunoncha “*para*” – yaqin, yaqinidagi, yondosh, o'xshash, “*onuma*” – nom degani. Aristotel taklif qilgan paronim termini, dastlab, *otalik* – *otaliq*, *bo'shlik* – *bo'shliq*, *bolali* – *bolalik* tarzidagi yasama so'z va so'zshakllarga nisbatan qo'llangan. Bu kabi so'zlarning asosidan so'nggi qo'shimchalar ma'no farqlash vazifasini bajaradi va nutqda talaffuz o'xshashligini hosil qilgan.

Talaffuzdoshlik – fonetik jarayon. Talaffuzda so'zlarning yaqin, o'xshash, bir-biriga to'la, qisman o'xshatib aytilishi tufayli lafziy uyadoshlik qatori hosil bo'ladi. Ilmiy adabiyotlarda paronimlar turlicha ta'riflangan: “Paronimlar

talaffuzning o'xshashligi, morfem sostavining qisman yaqinligi tufayli yozuvda, nutqda adashtirilishi mumkin bo'lgan, qofiyalashda, shuningdek, so'z o'yinida ishlatiladigan boshqa-boshqa ma'nodagi so'zlardir” [Ma'rufov, 1974: 5], “faqat bir tovushi bilan farqlanuvchi, lekin bir xil talaffuz qilinadigan so'zlar” [Mahmudov va boshq., 2015: 176-177].

Paronim terminining lug'aviy ma'nosi “yonidagi nom”, “qo'shaloq nom” demakdir. Leksik ma'noga ko'ra o'zaro aloqador bo'lmagan ikki so'zning talaffuzda o'xshashligiga asoslangan ohangdosh so'zlarga paronimlar deyiladi: *yoriq-yoruq, qurt-qurut, burch-burj, abzal-afzal* kabi.

Ko'pchilikka ma'lum ta'rif esa shunday: paronim – talaffuzi birbiriga juda yaqin, ammo yozilishi va ma'nosi har xil bo'lgan so'zlar. Masalan, *asr va asir, afzal va abzal, sher va she'r, adib va adip* kabi so'z talaffuzda bir xil aytilsa-da, yozilishda farq qiladi. Ma'nosi ham butkul boshqa-boshqa. Paronim ikki xil yozilishga ega bo'lgan, ammo ma'nosi bir xil bo'lgan dubletdan farqlanadi. Masalan, *arava – aroba, bekik – berkik, benihoya – benihoyat, gado – gadoy* kabilar paronim emas, balki dublet, variantdosh so'zlardir.

So'zlarda paronimiyaning yuzaga kelishi uchun ularning fonetik tarkibidagi shunchaki o'xshashlik yetarli emas. Masalan, *tuz va tut* so'zlari tarkibidagi bir tovush (z va t) hisobiga farqli bo'lsa ham, paronim bo'la olmaydi, chunki bu tovushlar artikulyatsion-akustik jihatdan bir-biridan uzoq: t – jarangsiz, til oldi, portlovchi undosh, z – jarangli, til oldi, sirg'aluvchi undosh. Ko'rinadiki, bu tovushlar faqat artikulyatsiya o'rniga ko'ra bir-biriga yaqin bo'lsa ham, ovoz va shovqinning ishtirokiga ko'ra, artikulyatsiya usuli va akustikasiga ko'ra boshqa-boshqa tovushlardir. Paronim bo'lish uchun yondosh so'zlar faqat bir xususiyatiga ko'ra farqlanib, boshqa xususiyatlari bilan o'xshash bo'lishi shart. Masalan, *hol-xol* so'zlarida h va x paydo bo'lish o'rniga ko'ra, *abzal-afzal* so'zlarida b va f tovushlari artikulyatsiya usuliga ko'ra, farqlanadi va paronimiyaning hosil qiladi.

Paronimlar turli yo'llar bilan hosil bo'ladi:

- a) tovush ohangdoshligiga ko'ra: *bot-bod*;
- b) turli o'zakdan bir xil qo'shimcha vositasida so'z yasash natijasida: *yonilg'i – yoqilg'i, yolqin-yorqin* kabi;
- v) so'z o'zlashtirish vositasida: o'zbekcha *ora* > *aro*, fors-tojik *oro*, o'zbekcha *burch* arabcha *burj* va boshqalar.

O'zbek tilidagi paronimlarga doir eng so'nggi lug'atda 561 juft paronim juftlar berilgan [Abjalova, 2022] va uning mobil ilovasi ham yaratilgan [<https://play.google.com/store/apps/details?id=uz.merasoft.paronim>].

Paronim talaffuz jihatdan o'zaro o'xshash bo'lganligi uchun, undan badiiy adabiyotda qofiyalarni yaratishda, shuningdek, askiya, hazil-mutoyibada ham keng foydalaniladi.

Ingliz tilida o'zining maxsus tarixi tufayli (Rim istilosi, anglosakson o'troqligi, franko-norman istilosi) etimologik paronimlarning nafaqat juftlari, balki uch va to'rtliklari ham uchraydi:

regal – real – royal
legal – leal – loyal
fidelity – faithfulness – fealty
place – plateau – plaza – piazza
captain – capo – chief – chef
hostel – hostal – hospital – hotel
chariot – cart – carriage – car.

Omofonlar va paronimlar. Ko'plab tillarda bo'lganidek, o'zbek tilida ham tovush yoki imlo jihatidan o'xshash, ammo ma'nosi turlicha so'zlar va so'zshakllar mavjud. Og'zaki hamda yozma nutq madaniyati haqida yetarli ma'lumotga ega bo'lmagan shaxs ma'lum bir kontekstda kerak bo'lmagan so'zlarni noto'g'ri qo'llashi mumkin. Bu fikrning ma'nosini buzadi va tushunmovchilikka olib keladi. Shu bois ta'limda so'zlarning shakl va munosabatiga ko'ra turlari: sinonim, antonim, omonim, paronim kabilarni sinchkovlik bilan o'rganishi va ularni o'rinli qo'llay bilishi lozim. Masalan,

La'lidin jonimg'a o'tlar *yoqilur*,
Qoshi qaddimni jafodin *yo qilur*,
Men vafosi va'dasidin shodmen,
Ul vafo, bilmanki, qilmas *yo qilur*. (Alisher Navoiy)

Mazkur tuyuqda qalin yozuv bilan ajratib ko'rsatilgan *yoqilur* (yoqiladi), *yo qilur* (yoy qiladi – bukadi), *yo qilur* (yoki qiladi) shakllar yozuvda emas, balki talaffuzdagina aynanlikka ega bo'lmoqda. Talaffuzda aynanlik, yozuvda biroz farq qiluvchi bunday birliklar tilda omofonlar deyiladi. Masalan, rus tilidagi *no mpu* (uchtadan) va *nompur* (ishqala) so'zshakllari bunga yaqqol misol bo'la oladi. Ayon bo'lganidek, ushbu misollardagi so'zlar turli ma'noli, faqat ayrim grammatik shakllardagina yozilishi va tovushi bir xil bo'lib qolgan. Bunday hodisa tilshunoslikda omofon deyiladi. **Omofonlar – omonimning bir turi.**

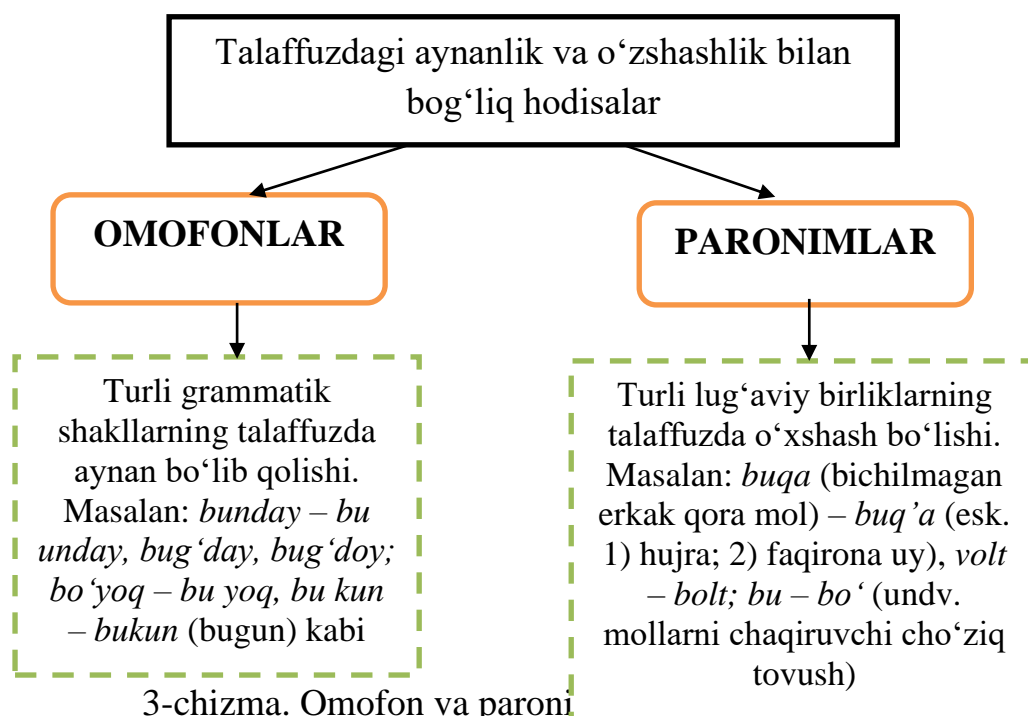
Yana bir misol:

Charxi kajraftor elidin *yoza men*,
Chiqmadim hijron qishidin *yoza (yozga) men*.
Bir meni yorliq bila yod etmas ul,
Har necha ul shahg'a qulluq *yoza men*. (Mavlono Lutfiy)

Ushbu tuyuqning 1-misrasidagi *yoza men* (yozg'iraman – shikoyat qilaman) so'zshakli 4-misradagi *yoza men* (yozaman, bitaman) so'zshakli bilan omoshakl, ya'ni muayyan grammatik shakllarning aynan bo'lishi, 2-misradagi *yoza men* (yozga men) so'zlar birlashmasi 1- va 4-misradagi *yoza men* so'zshakllariga omofon bo'lmoqda.

Nazariy va amaliy o'zbek tilshunosligidagi munozarali holat. Tilda paronimlar deb nomlanuvchi lingvistik hodisa (masalan, *ekskavator – eskalator, adil – odil, pisht – kisht* kabi)ni shu vaqtga qadar Sh. Rahmatullayev tushuntirgan dastlabki leksikografik manbadagi [Rahmatullayev, 1984] omofonlar o'zbek tilshunosligi manbalarida paronimlar hisoblanishi tushuntirib kelingan. Bunga nima sabab bo'lgan? Asosiy sabab Sh. Rahmatullayev o'z lug'atida omofon sifatida paronimlarni ham misol qilib keltirishi bilan belgilanadi. Shu bois keyingi boshqa manbalarda, go'yoki paronim hodisasi o'zbek tilshunosligida endi kashf etilganday, omofonlarni paronimlar deb ta'kidlashadi. Ammo amaliy tilshunoslikda ushbu hodisalarni farqlash lozim.

Asosiy farqi: omofon aynan talaffuzga ega, paronimlar esa o'xshash (3-chizma).

3-chizma. Omofon va paroni

Omofon va paronimlar farqini rus tilidagi yana bir misol bilan tushuntiramiz:

Область рифм – *моя стихия*,
И легко пишу *стихи я*;
Без раздумья, без *отсрочки*
Я бегу к строке *от строчки*;
Даже к финским *скалам бурым*
Обращаюсь с *каламбуром*. (Д. Минаев)

Omonim va paronimlarning uslubiy ahamiyati quyidagicha:

1. Omonimlar yordamida shoirlar adabiy uslubda tuyuq janrini yaratadilar.
2. Omonimlar yordamida nutqning ekspressivligi oshiriladi.

3. Omonim va paronimlar og‘zaki so‘zlashuv nutqida askiya janri uchun katta material bo‘ladi. So‘zning har bir ko‘chma ma‘nosi qo‘shimcha uslubiy (modal) ma‘no ifodalaydi.

4. Omonim va paronimlar kinoya, sarkazm, so‘z o‘yini kabilarda ham qo‘llaniladi.

Xulosa qilib aytganda, omonimiya hodisasi bo‘yicha tadqiqotlar ko‘lami keng, ammo raqamli texnologiyalar davrida tilning elektron modelini yaratish chog‘ida omonimlikning turli ko‘rinishlarini aniqlash va ularning modelini yaratish dolzarb masalalardan hisoblanadi. Xususan, tabiiy tilni qayta ishlash (NLP)da omonimlar salbiy hodisalar, aniqrog‘i, avtomatik matn tahlilidagi katta muammo hisoblanadi. Hozirgacha matndan omonimlarni avtomatik aniqlash, ularni semantik tahlil qilish, avtomatik tarjima qilish masalasida omonimlar eng dolzarb masalalar qatorida turadi. Shu bois amaliy tilshunoslarning eng birlamchi ishi ham aynan NLP tizimlar xizmatini takomillashtirish maqsadida 1) omonimlar bazasini takomillashtirish; 2) har bir omonimning kollokatsiyasini aniqlash; 3) har bir omonimning semantik valentligini ko‘rsatib berish hisoblanadi.

Adabiyotlar:

1. Abjalova M., Tukeyev, U., Abduraxmanova, M., Adilova, M. Development and Realization of Bigram Models for Recognizing Homonyms in the Uzbek Language. Communications in Computer and Information Science, 2024, 2145 CCIS, pp. 317–329.
2. Abjalova M. Development techniques of analyzing homonyms in the languages that do not possess national corpus // “TURKLANG–2019: VII th International conference on computer processing of Turkic languages” Krim, 2019.
3. Abjalova M. Lingvistik dasturlar uchun omonimlarni tahlil qilish texnologiyasi // “Tilshunoslikdagi zamonaviy yo‘nalishlar: muammolar va yechimlar” mavzusidagi Xalqaro ilmiy-amaliy 1-onlayn konferensiya. – Andijon, 2020. – B. 666-668.
4. Abjalova M.A. O‘zbek tili ontologiyasi: yaratish texnologiyasi va konsepsiyasi. [Matn] : monografiya / M.A. Abjalova. –Toshkent: Nodirabegim, 2021. – 215 b. ISBN 978-9943-7804-5-3.
5. Abjalova M. O‘zbek tili paronimlarining lug‘ati. [Matn]: o‘quv-uslubiy lug‘at / M.Abjalova. – Termiz, 2022. – 64 b. ISBN 978-9943-7870-6-3
6. Abjalova M. Omonimiya va lingvistik tizimlarda omonimlarni farqlash usullari. // “Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural And Social Sciences (ORIENS). Vol.1, Issue 10. SJIF 2021-5.423. – pp. 1016-1021. www.oriens.uz ISSN 2181-1784.
7. Abjalova M., Yuldashev A. Methods for Determining Homonyms In Homonymy And Linguistic Systems. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. Vol. 11, Issue 2, February 2021. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492 (<https://saarj.com>). ISSN: 2249-7137.

8. Abjalova M.A. Tahrir va tahlil dasturlarining lingvistik modullari. [Matn] : monografiya / M.A. Abjalova. – Toshkent: Nodirabegim, 2020. – 176 b.
9. Абжалова М. Технология анализа омонимов для программ анализа текстов на узбекском языке // Международная научно-практическая конференция “Наука и образование в современном мире: вызовы XXI века”. – Нур-Султан, Казахстан: Молодой ученый, – 2020. 13-17 марта 2020 г. – С. 14-16.
10. Порохнин А.А. Анализ статистических методов снятия омонимии в текстах на русском языке. Вестник АГТУ. Сер.: Управление, вычислительная техника и информатика. – 2013. № 2. – С. 168-174.
11. Маъруфов А. Паронимлар луғати. – Тошкент: Ўқитувчи, 1974. – 50 б.
12. Mahmudov N., Nurmonov A., Sobirov A., Qodirov V. va boshq. Ona tili. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik. –Toshkent: Ma’naviyat, 2015. – B.176–177.
13. Раҳматуллаев Ш. Ўзбек тили омонимларининг изоҳли луғати. – Тошкент: Ўқитувчи, 1984.